SODBA SODIŠČA PRVE STOPNJE (prvi razširjeni senat)

18. oktober 2005*

V zadevi T-60/03,

Regione Siciliana, ki jo najprej zastopa G. Aiello, nato A. Cingolo, avvocati dello Stato, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopata E. de March in L. Flynn, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

zaradi razglasitve ničnosti Odločbe Komisije C(2002) 4905 z dne 11. decembra 2002 o ukinitvi pomoči, dodeljene Italijanski republiki z Odločbo Komisije C(87) 2090 026 z dne 17. decembra 1987 o dodelitvi pomoči Evropskega sklada za regionalni razvoj iz naslova naložbe v infrastrukturo v Italiji (regija: Sicilija) v znesku najmanj

* Jezik postopka: italijanščina.

15 milijonov evrov, in o izterjavi predplačila, ki ga je vplačala Komisija iz naslova te pomoči,

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (prvi razširjeni senat)

v sestavi B. Vesterdorf, predsednik, J. D. Cooke in R. García-Valdecasas, sodnika, I. Labucka in V. Trstenjak, sodnici,

sodni tajnik: I. Natsinas, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 12. maja 2005

izreka naslednjo

Sodbo

Pravni okvir

1 Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) je bil ustanovljen z Uredbo Sveta (EGS) št. 724/75 z dne 18. maja 1975 (UL L 73, str. 1), ki je bila večkrat spremenjena in nato s 1. januarjem 1985 zamenjano z Uredbo Sveta (EGS) št. 1787/84 z dne 19. junija 1984 o Evropskem skladu za regionalni razvoj (UL L 169, str. 1). Leta 1988

je bila njegova ureditev spremenjena z Uredbo Sveta (EGS) št 2052/88 z dne 24. junija 1988 o nalogah Strukturnih skladov in njihovi uspešnosti ter o koordiniranju njihovih aktivnosti med seboj in z aktivnostmi Evropske investicijske banke ter drugih obstoječih finančnih instrumentov (UL L 185, str. 9). Svet je 19. decembra 1988 je sprejel Uredbo (EGS) št. 4253/88 o izvajanju Uredbe (EGS) št. 2052/88 glede koordinacije aktivnosti različnih Strukturnih skladov na eni strani med seboj in na drugi strani z aktivnostmi Evropske investicijske banke in drugih obstoječih finančnih instrumentov (UL 1988, L 374, str. 1). Uredba (EGS) št. 4253/88 je bila spremenjena predvsem z Uredbo Sveta (EGS) št. 2082/93 z dne 20. julija 1993 (UL 1993, L 193, str. 20)

2 Člen 24 spremenjene Uredbe št. 4253/88 z naslovom „Zmanjšanje, začasna ustavitev in ukinitev pomoči“ določa:

„1. Če se zdi, da izvedba projekta ali ukrepa niti deloma niti v celoti ne opravičuje zanj dodeljene finančne pomoči, Komisija začne preiskovati primer v okviru partnerstva, zlasti tako, da od države članice ali drugih organov, ki jih ta ustanovi za izvedbo projekta, zahteva, da v določenem roku predložijo svoje pripombe.

2. Na podlagi te preiskave lahko Komisija zmanjša ali začasno ustavi pomoč v zvezi z zadevnim projektom ali ukrepom, če preiskava potrdi obstoj nepravilnosti ali precejšnje spremembe, ki vpliva na naravo ali pogoje za izvedbo projekta ali ukrepa, in za katere se ni zahtevala odobritev Komisije.

3. Vsaka neupravičeno pridobljena vsota, ki mora biti izterjana se povrne Komisiji. Za nepovrnjene zneske se zaračunajo zamudne obresti […]“.

Dejansko stanje

3 Z zahtevkom, ki ga je Komisija prejela 23. septembra 1986 je Italijanska republika zaprosila za dodelitev pomoči ESRR v smislu Uredbe št. 1787/84 za naložbo v infrastrukturo na Siciliji (Italija), ki se nanaša na tretji sklop del za izgradnjo jezu na reki Gibbesi. Zahtevek je predvideval izgradnjo objektov priključenih k glavnemu delu jezu in navedel njegov dvojni namen, in sicer bi zajezena voda morala služiti zlasti zagotavljanju zanesljive oskrbe z vodo za industrijsko cono, ki naj bi bila zgrajena v Licati ter za namakanje nekaj tisoč hektarov kmetijskih zemljišč.

4 Z odločbo C(87) 2090 026 z dne 17. decembra 1987 o dodelitvi pomoči ESRR iz naslova naložbe v infrastrukturo v znesku najmanj 15 milijonov [evrov] v Italiji (regija: Sicilija), je Komisija Italijanski republiki dodelila pomoč ESRR v višini največ 94.490.620.056 italijanskih lir (ITL) (približno 48,8 milijonov evrov) v okviru pomoči št. 86.05.03.008 (v nadaljevanju: odločba o dodelitvi pomoči). Skupaj je Italijanska republika iz naslova te pomoči prejela predplačilo v višini 75.592.496.044 ITL (približno 39 milijonov evrov).

5 Z dopisom z dne 23. maja 2000 so italijanski organi Komisiji poslali poročilo svojih uslužbencev glede projektov, katerim je bila namenjena pomoč. V skladu s tem poročilom so bila dela glavnega dela jezu končana od 11. novembra 1992. Vendar jez še ni deloval, saj vodni zbiralniki še niso bili zgrajeni in vodovod še ni bil dokončan. Poleg tega, so se italijanski organi zavezali, da bodo predložili svoj zahtevek za plačilo preostanka finančne pomoči pred 31. marcem 2001.

6 Z istim dopisom so italijanski organi Komisiji poslali obvestilo tožeče stranke z dne 17. januarja 2000, s katerim se je slednja uradno zavezala, da bo izpeljala potrebno delo, da bo jez deloval in bil pripravljen za izrabo.

7 Z dopisom z dne 19. decembra 2000 je Komisija od italijanskih organov zahtevala dodatne podatke. Pridobiti je želela predvsem podatke o predlogu za podaljšanje roka za vložitev zahtevka za plačilo preostanka, o določbah, ki jih je sprejela tožeča stranka z namenom zaključiti objekt in njegov začetek izrabe ter poročilo o napredku izvedbe projekta z navedbo dejanskega oziroma predvidenega datuma, ko so bila ali bi bila dela končana in projekt dan v uporabo.

8 Z dopisom z dne 29. marca 2001 so italijanski organi Komisiji predložili zahtevek za plačilo preostanka in v imenu tožeče stranke posredovali obvestilo tožeče stranke z dne 5. marca 2001. Iz tega obvestila je bilo razvidno, da je bil Ente minerario Siciliano (sicilijanska rudniška uprava, glavna za izvedbo jezu) ukinjena, da industrijska cona v Licati ni mogla biti zgrajena in da mora biti zato prvotna namembnost zajezene vode spremenjena. Tako je bila naročena izdelava študije z namenom določiti možne načine rabe akumulirane vode.

9 Na podlagi teh podatkov je Komisija odločila, da uvede postopek preiskave, določen v členu 24 Uredbe Sveta št. 4253/88 in v členu 2 odločbe o dodelitvi pomoči.

10 Z dopisom z dne 26. septembra 2001 je Komisija Italijanski republiki poslala posamezne dokaze, ki bi lahko pomenili nepravilnost in utemeljili morebitno odločbo o ukinitvi pomoči. Komisija je navedla predvsem, da ne razpolaga s podatki o točnem ali predvidenem datumu, ko naj bi bil objekt popolnoma delujoč in usposobljen za izrabo. Prav tako je poudarila, da je bil s poročilom namen objekta glede na odločbo o dodelitvi pomoči spremenjen. Italijanske organe, predsedstvo sicilijanske regije in končnega prejemnika je pozvala, da v roku dveh mesecev predložijo svoje pripombe, pri čemer je pojasnila, razen v izjemnih okoliščinah, morebitnih listin, posredovanih po tem datumu, ne bo upoštevala.

11 Z dopisom z dne 29. novembra 2001 je Italijanska republika Komisiji posredovala pripombe tožeče stranke. Iz teh pripomb naj bi bilo razvidno predvsem, da ni bil določen noben datum, niti okvirni, za začetek uporabe objekta, katerega namen je bil dejansko spremenjen.

12 Z dopisom z dne 21. februarja 2002 po poteku roka, ki ga je določila Komisija (glej točko 10 zgoraj), je tožeča stranka posredovala druge podatke o napredku pri projektu kot tudi časovni razpored, ki predvideva zaključek del pred 2. februarjem 2003.

13 Komisija je bila mnenja, da naj bi ti najnovejši podatki potrjevali obstoj številnih nepravilnosti v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88 in je 11. decembra 2002 sprejela Odločbo C(2002) 4095 o ukinitvi pomoči, dodeljeni Italijanski republiki z odločbo o dodelitvi in o izterjavi predplačila Komisije, ki ga je iz naslova te pomoči plačala Komisija (v nadaljevanju: izpodbijana odločba).

14 14. in 15. uvodna izjava izpodbijane odločbe se glasita:

„(14) Preučitev zgoraj navedenih posameznih dokazov je potrdila obstoj nepravilnosti v smislu [člena 24 Uredbe Sveta št. 4253/88]:

— preiskava primera je potrdila, da delo še ni bilo zaključeno in da ni mogoče predvideti, niti okvirno, datuma, ko bo jez deloval in bil uporaben […]

— preiskava primera je poleg tega potrdila da sta bila namembnost in cilj objekta bistveno spremenjena v primerjavi z navedbami v odločbi o dodelitvi pomoči, vendar se za predhodno odobritev Komisije ni zaprosilo;

— trditve Regione [Siciliana] ne morejo upravičiti navedb, obravnavanih v dopisu Komisije z dne 26. septembra 2001 glede postopka oddaje naročila in upoštevanja dobrega finančnega poslovanja;

(15) Ker je treba ob upoštevanju ugotovljenih nepravilnosti nujno ukiniti pomoč in začeti […] izterjavo vplačanega plačila“.

15 Z izpodbijano odločbo je Komisija ukinila pomoč dodeljeno Italijanski republiki, sprostila znesek pridržan za plačilo preostalega zneska (približno 9,8 milijona evrov) in zahtevala povračilo zneskov vplačanih iz naslova predplačila (približno 39 milijonov evrov).

Postopek in predlogi strank

16 Z vlogo, vloženo v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje dne 20. februarja 2003, je tožeča stranka vložila to tožbo.

17 Na podlagi poročila sodnika poročevalca je Sodišče prve stopnje (prvi razširjeni senat) odločilo, da odpre ustni postopek. V okviru ukrepov procesnega vodstva je Sodišče prve stopnje tožeči stranki in Komisiji postavilo pisna vprašanja za ustni odgovor na obravnavi. Sodišče prve stopnje je prav tako pozvalo Italijansko republiko, naj pisno odgovori na več vprašanj. Italijanska republika je upoštevala te zahteve.

18 Stranke so svoje ustne navedbe in svoje odgovore na pisna in ustna vprašanja podale na obravnavi z dne 12. maja 2005. Ko so bile stranke zaslišane je Sodišče prve stopnje odločilo, da v spis vloži dva dopisa Komisije, naslovljena na tožečo stranko, enega z dne 4. avgusta 2003, drugega z dne 24. oktobra 2003, ki jih je ta poslala v okviru združenih zadev T-392/03 in T-435/03 med istima strankama, glede izvršitve izpodbijane odločbe.

19 Tožeča stranka Sodišču prve stopnje predlaga naj:

— izpodbijano odločbo razglasi za ničnо;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

20 Komisija Sodišču prve stopnje predlaga naj:

— razglasi tožbo za nedopustno;

— podredno tožbo zavrne po temelju;

— v vsakem primeru tožeči stranki naloži plačilo stroškov.

Pravno stanje

21 Komisija je na obravnavi na tozadevno vprašanje Sodišča prve stopnje priznala, da 14. uvodna izjava, tretja alinea izpodbijane odločbe, ki se nanaša na ugotovitev nepravilnosti v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88 (glej točko 14 zgoraj), v ničemer ni utemeljila sprejema te odločbe. Tožbeni razlogi in trditve, navedene v tožbi, ki se nanašajo na to alineo, sami po sebi ne morejo utemeljiti razglasitve ničnosti izpodbijane odločbe, saj slednja prav tako temelji na nepravilnostih, ugotovljenih v prvi in drugi alinei te uvodne izjave. Zaradi ekonomičnosti postopka, Sodišče prve stopnje torej ne bo obravnavalo zgoraj omenjenih tožbenih razlogov in trditev.

1. *Dopustnost*

Trditve strank

22 Komisija se sklicuje na nedopustnost obravnavane tožbe, ker naj tožeča stranka ne bi imela procesnega upravičenja.

23 Komisija ne ugovarja dejstvu, da izpodbijana odločba tožečo stranko posamično zadeva v smislu člena 230, četrti odstavek, ES. Vendar po drugi strani ocenjuje, da izpodbijana odločba tožeče stranke neposredno ne zadeva.

24 Uvodoma Komisija navaja, da med njo in tožečo stranko nikoli niso obstajale neposredne pravne vezi.

25 Eno izmed temeljnih načel strukturne politike naj bi že od začetka bilo, da so Komisija in države članice skupno odgovorne za programiranje strukturnih ukrepov, medtem ko so samo države članice odgovorne za izvedbo te politike.

26 Tako naj bi se kar zadeva dejavnosti ESRR v programskem obdobju 1985-1988, v katerem je bila sprejeta odločba o dodelitvi pomoči, to načelo zrcalilo v številnih določbah takrat veljavne Uredbe št. 1787/84. Tako Komisija poudarja, da je v konkretnem primeru zadevna država članica vložila poseben zahtevek pri Komisiji, ki je sprejela odločbo o dodelitvi pomoči (člen 22). Med izvajanjem projekta, je morala država članica Komisiji predložiti četrtletna poročila, ki zlasti prikazujejo dejanske izdatke (člen 28). Predplačila je Komisija lahko dodelila na prošnjo države članice (člen 31).

27 Komisija iz tega sklepa, da so države članice njene edine sogovornice v sistemu decentraliziranega upravljanja, ki v upoštevnem obdobju predstavlja eno izmed temeljnih značilnosti strukturnih skladov. Države članice naj bi tvorile ločilni element med Komisijo in končnim prejemnikom finančne pomoči, ker naj bi bila plačila naslovljena na nacionalne organe, ki naj bi ostali svobodni pri odločanju

o posledicah ukinitve dodeljene pomoči za končnega prejemnika. Tako naj bi po mnenju Komisije in v nasprotju s trditvami tožeče stranke, glede izvršitve izpodbijane odločbe, Italijanska republika imela diskrecijsko pravico.

28 Glede tega Komisija, v odgovor na trditev tožeče stranke, da naj bi slednja v okviru pobota že vrnila zneske, izplačane iz naslova finančne pomoči, ukinjene z izpodbijano odločbo (glej točko 40 spodaj), navaja, da je bil omenjeni pobot z dne 9. novembra 2003 izveden med dolgom italijanskega ministrstva za gospodarstvo in finance, naslovnikom dobropisa za izterjavo ukinjene pomoči proti plačilu in plačilom, namenjenim temu ministrstvu.

29 V luči teh uvodnih ugotovitev bi bilo torej treba ugotoviti ali tožečo stranko, ki v nasprotju z Italijansko republiko, ni bila naslovnik izpodbijane odločbe, slednja neposredno zadeva v smislu člena 230 ES, četrti odstavek.

30 Komisija se sklicuje na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero mora imet ukrep, da bi neposredno zadeval posameznika na katerega ni naslovljen, neposredne pravne učinke na posameznikov pravni položaj in mora biti njegovo izvajanje popolnoma avtomatično ter izhajati le iz Skupnostne ureditve ob izključitvi drugih izvedbenih predpisov (sodba Sodišča z dne 5. maja 1998 v zadevi Dreyfus proti Komisiji, C-386/96 P, Recueil str. I-2309, točka 43 in sodba Sodišča prve stopnje z dne 13. decembra 2000 v zadevi DSTV proti Komisiji, T-69/99, Recueil, str. II-4309, točka 24).

31 Kadar izpodbijani akt uporabljajo nacionalni organi, na katere je naslovljen, bi bilo treba preveriti, če uporaba akta tem organom ne pušča nikakršne diskrecijske pravice (sodba Sodišča prve stopnje z dne 15. septembra 1998 v zadevi Oleifici Italiani in Fratelli Rubino proti Komisiji, T-54/96, Recueil, str. II-3377, točka 56).

Prav tako bi neposredno zadevalo posameznika, če bi za naslovljence akta obstajala le teoretična možnost neizvajanja ukrepa Skupnosti, pri čemer njihova pripravljenost ravnanja v skladu z njim ne bi bila vprašljiva (sodbe Sodišča z dne 17. januarja 1985 v zadevi Piraiki-Patraiki in drugi proti Komisiji, 11/82, Recueil, str. 207, točke od 8 do 11 in Dreyfus proti Komisiji, navedena zgoraj, točka 44).

32 V tem okviru Komisija poudarja, da je Sodišče prve stopnje v svojem sklepu z dne 25. aprila 2001 v zadevi Coillte Teoranta proti Komisiji (T-244/00, Recueil, str. II-275, v nadaljevanju: sklep Coillte Teoranta) že odločilo, da odločba o izključitvi določenih izdatkov iz financiranja s strani Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), „jamstveni“ oddelek, nima nobenih neposrednih učinkov za pravni položaj upravičenca do pomoči.

33 Po mnenju Komisije se sklep v zadevi Coillte Teoranta, izrečen za področje EKUJS na enak način uporablja za strukturne sklade, in torej ESRR, zaradi dejstva, da upravljanje strukturnih skladov temelji na načelu ločitve pravnih razmerij med Komisijo in državami članicami na eni strani in med državami članicami in prejemniki pomoči Skupnosti na drugi strani. To razlogovanje naj bi veljalo kadarkoli bi glavna odgovornost za nadzorovanje izdatkov, porabljenih v okviru decentraliziranega sistema upravljanja, kot to predvsem velja za ESRR in EKUJS, pripadala državam članicam.

34 Komisija poleg tega trdi, da bi se moralo sklicevanje Sodišča prve stopnje, v točki 45 sklepa v zadevi Coillte Teoranta, na drugačni položaj ki prevlada v primeru odločb o neizpolnjevanju pogojev za financiranje s strani Evropskega socialnega sklada (ESS), razumeti kot sklicevanje na obdobje v katerem so, nasprotno kot v tem primeru, med Komisijo in prejemnikom financiranja ESS obstajale neposredne vezi. Komisija daje razumeti, da se to sklicevanje nanaša na pravno ureditev določeno v Uredbi Sveta (EGS) št. 2950/83 z dne 17. oktobra 1983 o uporabi Sklepa št. 83/516/EGS o nalogah ESS (UL L 289, str. 1), ki je urejala ESS v programskem obdobju

1984-1988 in določala neposredno pravno razmerje med Komisijo in prejemniki. Po mnenju Komisije, odsotnost neposrednega razmerja take vrste jasno razlikuje to pravno ureditev od tiste, ki se uporablja za strukturne sklade, vključno ESRR, v programskem obdobju 1985-1988.

35 Komisija meni, da je zaradi te razlike med ureditvami, ki se uporabijo v različnih programskih obdobjih tako kot v obravnavanem primeru, izključeno, da bi se prejemnikom priznala legitimacija za izpodbijanje odločb o zmanjšanju pomoči, v skladu s točkami od 46 do 48 sodbe Sodišča prve stopnje z dne 6. decembra 1994 v zadevi Lisrestal in drugi proti Komisiji (T-450/93, Recueil, str. II-1177), potrjene s strani Sodišča v njegovi sodbi z dne 24. oktobra 1996 v zadevi Komisija proti Lisrestal in drugim (C-32/95 P, Recueil, str. I-5373). V programskem obdobju 1984-1988 naj bi v bistvu šlo za neposredno upravljanje, ki ga je zagotavljala Komisija. Nasprotno pa je imela Komisija, v okviru Uredbe št. 1787/84, ki je predstavljala podlago za izdajo odločbe o dodelitvi pomoči, nadzorno vlogo. Ker Komisija ni imela nobene vloge več pri izterjavah, ki so jih sprožile države članice in ker, kot naj bi Sodišče prve stopnje navedlo v točkah 47 in 48 sklepa v zadevi Coillte Teoranta, morebitne izterjave temeljijo na nacionalnem pravu in niso avtomatično posledica odločitev o izključitvi določenih izdatkov iz skupnostnega financiranja, naj analiza vsebovana iz zgoraj navedene sodbe v zadevi Lisrestal in drugi proti Komisiji, ne bi veljala za odločbe sprejete na podlagi Uredbe št. 4253/88 in odločbe glede projektov, ki jih financirajo strukturni skladi.

36 V odgovor na trditev tožeče stranke, da naj se sklep v zadevi Coillte Teoranta zanjo ne bi uporabil, ker je oseba javnega prava in ne posameznik (glej točko 42 spodaj), Komisija navaja, da naj navedena trditev ne bi bila prepričljiva, ker Sodišče prve stopnje v tem sklepu tega ne razlikuje.

37 Poleg tega Komisija ne prereka, da je Sodišče prve stopnje v svoji sodbi z dne 9. julija 2003 v zadevi Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap proti Komisiji (T-102/00, Recueil, str. II-2433, v nadaljevanju „sodba v zadevi Vlaams Fonds“) odločilo, da lahko odločba Komisije o zmanjšanju ali ukinitvi finančne pomoči, dodeljene s strani (Evropskega socialnega sklada) ESS neposredno in posamično zadeva prejemnike take pomoči. Komisija vseeno navaja, da je bila ta ugotovitev naključna, saj naj se od Sodišča prve stopnje ne bi zahtevalo, da odloči o vprašanju ali je tožečo stranko izpodbijanja odločba v konkretnem primeru neposredno zadevala. Prav tako naj njene pozornosti ne bi pritegnil precedenčni primer sklep v zadevi Coillte Teoranta. Komisija dodaja, da naj bi se sodna praksa, ki jo Sodišče prve stopnje navaja v sodbi v zadevi Vlaams Fonds nanašala na drugo programsko obdobje, v katerem ureditev strukturnih skladov še ni temeljila na sistemu decentraliziranega upravljanja. V teh okoliščinah naj bi bil precedenčni primer sklep v zadevi Coillte Teoranta bolj upošteven kot sodba v zadevi Vlaams Fonds, kar zadeva razmerja med končnimi prejemniki in Komisijo pri projektih, ki jih sedaj članice vodijo na decentralizirani način.

38 Kar zadeva tožečo stranko ta ocenjuje, da je tožba dopustna in navaja, da se določbe Pogodbe ES, ki se nanašajo na posameznikovo pravico do tožbe ne morejo razlagati ozko. Sklicuje se zlasti na sodbo Sodišča z dne 15. julija 1963 v zadevi Plaumann proti Komisiji (25/62, Recueil, str. 197). Zaradi tega je treba priznati procesno upravičenje vsem osebam, ki so pravne osebe, kot zahtevajo te določbe, ki jih izpodbijani akt posamično in neposredno zadeva. Po mnenju tožeče stranke se ta rešitev nalaga tudi kadar je tožeča stranka oseba javnega prava, ki izpolnjuje te pogoje. V tem pogledu se sklicuje na sodbo Sodišča prve stopnje z dne 15. junija 1999 v zadevi Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia proti Komisiji (T-288/97, Recueil, str. II-1871).

39 Po mnenju tožeče stranke jo izpodbijana odločba, za katero sicer priznava, da nanjo ni uradno naslovljena, kljub temu zadeva neposredno, ker neposredno vpliva na njen pravni položaj. Dejansko, naslovnik izpodbijane odločbe, in sicer Italijanska republika, naj ne bi imel nobene diskrecijske pravice, kar zadeva njeno izvajanje,

ki naj bi obsegalo zgolj povrnitev zneskov, ki jih je predhodno plačal ESRR. V ta namen naj ne bi bilo potrebno nobeno dodatno normativno dejanje. Tožeča stranka meni, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Skupnosti, te okoliščine zadostujejo za utemeljitev procesnega upravičenja posameznikov (zgoraj navedena sodba v zadevi Dreyfus proti Komisiji).

40 Poleg tega tožeča stranka poudarja, da je v okviru pobota že povrnila zneske dodeljene iz naslova pomoči, ukinjene z izpodbijano odločbo, vključno z zamudnimi obrestmi.

41 V teh okoliščinah naj dejstvo, da neposredna razmerja med tožečo stranko in Komisijo niso obstajala, ne bi bilo upoštevno, kolikor je bilo od sprejema odločbe o dodelitvi pomoči naprej jasno, da je bila tožeča stranka očitno upravičenec do pomoči ESRR. Poleg tega je primerno glede tega navesti, da je imela tožeča stranka, v nasprotju s tem kar trdi Komisija, s slednjo v fazi preučitve, ki je bila pred sprejemom odločbe o dodelitvi pomoči več neposrednih stikov. V teku obdobja naj bi med Komisijo in tožečo stranko potekali poglobljeni razgovori.

42 Poleg tega naj se sodna praksa, na katero se sklicuje Komisija (sklep v zadevi Coillte Teoranta) zanjo ne bi uporabljala. Tožeča stranka ni posameznik temveč lokalna oblast, kar pomeni pojavno obliko italijanske države.

43 Glede tega je treba spomniti na sodbo v zadevi Vlaams Fonds, katere točka 60 obrazložitve se glasi:

„V skladu z ustaljeno sodno prakso […] lahko odločba Komisije o zmanjšanju ali ukinitvi finančne pomoči ESS prejemnike te pomoči neposredno in posamično

zadeva in jim škoduje, kljub dejstvu, da je zadevna država članica edini sogovornik ESS v upravnem postopku. Prejemniki pomoči so namreč tisti, ki jih prizadenejo ekonomske posledice odločbe o zmanjšanju ali ukinitvi, ker so primarno odgovorni za vračilo neupravičeno izplačanih zneskov (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo v zadevi Lisrestal in drugi proti Komisiji, točke od 43 do 48 in navedena sodna praksa).“

Presoja Sodišča prve stopnje

44 Izpodbijana odločba o odvzemu pomoči, katere prejemnik je bila tožeča stranka, je bila naslovljena na zadevno državo članico, in sicer Italijansko republiko. V skladu s členom 230, četrti odstavek, ES „fizične ali pravne osebe lahko sprožijo […] postopke […] zoper odločbe, ki jih neposredno in posamično zadevajo, čeprav so […] naslovljene na drugo osebo“. Ker posamično zadevanje tožeče stranke v tem primeru ni sporno, je treba preučiti ali tožečo stranko izpodbijana odločba neposredno zadeva.

45 Potrebno je opozoriti na dve kumulativni merili glede neposrednega zadevanja v smislu člena 230, četrti odstavek, ES, četrti odstavek, ki jih izvaja ustaljena sodna praksa.

46 Prvič, zadevni akt mora imeti neposredni učinek na pravni položaj posameznika. Drugič, navedeni akt ne sme puščati diskrecijske pravice svojim naslovljencem, zadolženim za njegovo izvršitev, ki mora biti popolnoma avtomatično in izhajati iz Skupnostne ureditve, brez uporabe drugih izvedbenih predpisov (sodbe v zadevi Dreyfus proti Komisiji, navedena zgoraj, točka 43; v zadevi DSTV proti Komisiji, navedena zgoraj, točka 24, in sklep Sodišča prve stopnje z dne 6. junija 2002 v zadevi SLIM Sicilia proti Komisiji, T-105/01, Recueil, str. II-2697, točka 45; glej v tem

smislu tudi sodbe Sodišča z dne 13. maja 1971 v združenih zadevah International Fruit Company in drugi proti Komisiji, od 41/70 do 44/70, Recueil, str. 411, točke od 23 do 29 in z dne 6. marca 1979 v zadevi Simmenthal proti Komisiji, 92/78, Recueil, str. 777, točki 25 in 26). Pogoj, ki se zahteva z drugim merilom je prav tako izpolnjen, kadar za državo članico obstaja zgolj čisto teoretična možnost neizvajanja ukrepa Skupnosti, pri čemer njihova pripravljenost ravnanja v skladu z njimi ne bi bila vprašljiva (sodba v zadevi Dreyfus proti Komisiji, zgoraj navedena, točka 44; glej v tem smislu tudi zgoraj navedeno sodbo v zadevi Piraiki-Patraiki in drugi proti Komisiji, točke od 8 do 10).

47 Z razveljavitvijo pomoči v celoti je izpodbijana odločba primarno, kot je navedeno v točki 15 zgoraj, razveljavila obveznost Komisije, da plača preostanek pomoči (9,8 milijona evrov) in nalaga vračilo predplačil, izplačanih Italijanski republiki in prenesenih na tožečo stranko (približno 39 milijonov evrov).

48 Sodišče prve stopnje meni, da je taka odločba nujno neposredno učinkovala na pravni položaj tožeče stranke in to na več načinov. Poleg tega izpodbijana odločba italijanskim organom ne pušča nikakršne diskrecijske pravice, saj je njeno izvajanje popolnoma samodejno in izhaja le iz skupnostne ureditve, brez uporabe drugih izvedbenih predpisov.

49 Uvodoma je treba opozoriti, da je tožeča stranka, ko je bila odločba o dodelitvi pomoči sprejeta in vročena Italijanski republiki, za potrebe izvedbe projekta, ki je predmet pomoči in ob upoštevanju pogojev, ki jih postavlja ta določba o dodelitvi pomoči in ureditve, ki velja za ESRR, lahko štela, da ji je bil znesek pomoči (približno 48,8 milijona evrov) v celoti na razpolago. Na tej podlagi je tožeča stranka tako lahko načrtovala in predvidela sredstva za izdatke za izvedbo tretjega sklopa del izgradnje jezu na reki Gibbesi.

50 Poleg tega so bili italijanski organi, tako kot tožeča stranka, vezani na zgoraj omenjene pogoje in ureditev. Zato bi se morali tudi zneski, ki jih je Komisija izplačala iz naslova pomoči nujno porabiti za izvedbo tretjega sklopa del izgradnje jezu na reki Gibbesi. Niti na podlagi prava Skupnosti niti na podlagi nacionalnega prava italijanskim organom ni bilo dovoljeno tožeči stranki odvzeti zneskov te pomoči ali jih uporabiti v druge namene. Zato italijanskim organom, kolikor dolgo so se upoštevali pogoji in zgoraj omenjena ureditev, ni bilo dovoljeno od tožeče stranke zahtevati niti delnega vračila teh zneskov.

51 Med drugim je treba poudariti, kot je v odgovor na vprašanja Sodišča prve stopnje na obravnavi potrdila tožeča stranka, in sicer, da je med leti 1987 in 1992 izvedla največji del projekta, ki je bil predmet razveljavljene pomoči, in da so bila ta dela izključno financirana z lastnimi sredstvi tožeče stranke in naknadno ukinjeno pomočjo Skupnosti.

52 V luči teh uvodnih ugotovitev je treba preučiti vprašanje ali izpodbijana odločba tožečo stranko neposredno zadeva.

53 Najprej, kar zadeva spremembo pravnega položaja tožeče stranke, je bil prvi, neposredni in takojšnji učinek odločbe sprememba finančnega položaja tožeče stranke s tem, da jo je prikrajšala za preostanek pomoči (približno 9,8 milijona evrov), ki bi jo morala Komisija še plačati. Neizplačanega preostanka pomoči Komisija ne bo izplačala Italijanski republiki, ker je pomoč razveljavljena. Italijanski organi jih tako ne bodo mogli prenesti na tožečo stranko. Medtem ko bi tožeča stranka, pred sprejetjem izpodbijane odločbe, v okviru izvedbe projekta, lahko še z gotovostjo računala na omenjeni znesek, je bila prisiljena, enkrat ko je bila ta odločba sprejeta, prvič, ugotoviti, da se ji je ta znesek odvzelo in drugič najti nadomestno financiranje za izpolnitev obveznosti, prevzetih v okviru izvedbe del tretjega sklopa izgradnje jezu na reki Gibbesi.

54 Izpodbijana odločba prav tako neposredno spreminja pravni položaj tožeče stranke glede obveznosti vračila zneskov, izplačanih iz naslova predplačila (približno 39 milijonov evrov). Dejansko je učinek izpodbijane odločbe neposredno preoblikovanje pravnega položaja tožeče stranke iz nespornega upnika v vsaj potencialnega dolžnika teh zneskov. Razlog je v tem, da z izpodbijano odločbo preneha nemogočnost, da bi nacionalni organi od tožeče stranke, tako na podlagi prava Skupnosti kot tudi nacionalnega prava zahtevali vračilo teh izplačanih predplačil. Z drugimi besedami, drugi neposredni in samodejni učinek izpodbijane odločbe je sprememba pravnega položaja tožeče stranke nasproti nacionalnim organom.

55 Izpodbijana odločba, kolikor neposredno spreminja pravni položaj tožeče stranke, in to poleg tega občutno, tako kot izhaja iz točk 53 in 54 zgoraj, izpolnjuje pogoje glede prvega merila neposrednega zadevanja, ponovno navedenega v točki 46 zgoraj.

56 Nadalje je treba glede merila samodejnega izvajanja izpodbijane odločbe opozoriti, da izpodbijana odločba nasproti tožeči stranki sama mehanično razvije dvojni učinek, naveden v točkah 53 in 54 zgoraj.

57 Ta dvojni učinek izpodbijane odločbe izhaja le iz skupnostne ureditve, namreč iz člena 211, tretja alinea, ES v povezavi s členom 249 ES, četrti odstavek. V tem pogledu nacionalni organi nimajo diskrecijske pravice glede njihove dolžnosti izvršitve te odločbe.

58 Sklepi iz točk 56 in 57 zgoraj niso omajani zaradi trditve Komisije, da lahko nacionalni organi teoretično odločijo, da tožečo stranko oprostijo finančnih posledic, ki jim jih neposredno nalaga izpodbijana odločba, s financiranjem

preostanka sproščene pomoči Skupnosti na eni strani in s povračilom predplačila Skupnosti, ki ga je prejela tožeča stranka na drugi strani, ali samo s financiranjem prvega ali drugega, vse iž državnih sredstev.

59 Dejansko nacionalna odločba o morebitnem takšnem financiranju odločbi Komisije ne bi odvzela njene samodejne uporabnosti. Pravno gledano ne bi imela zveze z uporabo izpodbijane odločbe v pravu Skupnosti. Učinek take nacionalne odločbe bi bil, da bi bila tožeča stranka postavljena v položaj, v katerem je bila pred sprejetjem izpodbijane odločbe, s povzročitvijo druge spremembe pravnega položaja tožeče stranke, ki je bil sprva avtomatično spremenjen z izpodbijano odločbo. Ta druga sprememba pravnega položaja tožeče stranke bi bila izključna posledica nacionalne odločbe in ne izvršitve izpodbijane odločbe.

60 Povedano drugače, sprejem nacionalne odločbe o financiranju bi bil neizogiben ravno zato, da bi odvrnili avtomatične učinke izpodbijane odločbe.

61 V tem pogledu se dejansko stanje te zadeve odločno razlikuje od dejanskega stanja, ki je bilo podlaga za sklep v zadevi Coillte Teoranta, na katerega se sklicuje Komisija (glej točke od 32 do 34 zgoraj). Z odločbo izpodbijano v zadevi Coillte Teoranta, je Komisija zavrnila zahtevek zadevne države članice, na katero je bila odločba naslovljena, za to, da bi EKUJS nosil nepovratna sredstva, ki jih je upravičencu že izplačala, kot izdatke, ki izpolnjujejo pogoje za skupnostno sofinanciranje. V nasprotju s situacijo v obravnavani zadevi, izpodbijana odločba, zaradi katere je bil izdan sklep v zadevi Coillte Teoranta, torej ni avtomatično in mehanično povzročila sprostitve plačila preostanka, ki se še dolguje upravičencu. Poleg tega bi lahko samo sprejetje nacionalne odločbe po izdaji izpodbijane odločbe Komisije zavezovalo prejemnika, da bi vrnil že prejeta predplačila.

62 Utemeljevanje Komisije, navedeno v točki 58 zgoraj torej napačno uporablja koncept neposrednega učinka v smislu ustaljene sodne prakse, navedene v točki 46 zgoraj, oziroma ga obrne. Obstoj take možnosti financiranja s strani italijanskih organov sam po sebi ne pomeni, da mora izpodbijano odločbo naslovnik izvršiti in šele potem razvije svoje učinke do tožeče stranke.

63 Izpodbijana odločba, kolikor italijanskim organom ne pušča diskrecijske pravice, ker je popolnoma avtomatična in izhaja samo iz Skupnostne ureditve, brez uporabe drugih izvedbenih predpisov, tako kot izhaja iz točk od 56 do 62 zgoraj, izpolnjuje pogoje glede drugega merila neposrednega zadevanja, navedenega v točki 46 zgoraj.

64 Poleg tega ni mogoče sprejeti trditve Komisije (glej točke od 24 do 27 zgoraj) v skladu s katero ločitev pravnih razmerij na eni strani med Komisijo in državami članicami in na drugi strani med državami članicami in prejemniki, onemogoča, da bi bila tožeča stranka kakorkoli neposredno prizadeta.

65 V skladu z ustaljeno sodno prakso (glej v tem smislu sodbo Sodišča z dne 11. novembra 1981 v zadevi IBM proti Komisiji, 60/81, Recueil, str. 2639, točka 9; sodbe Sodišča prve stopnje z dne 24. marca 1994 v zadevi Air France proti Komisiji, T-3/93, Recueil, str. II-121, točka 43, in z dne 4. marca 1999 v zadevi Assicurazioni Generali in Unicredito proti Komisiji, T-87/96, Recueil, str. II-203, točka 37), za ugotovitev ali akt institucije Skupnosti neposredno zadeva posameznika v smislu člena 230 ES, preučiti njegovo dejansko naravo, da bi neodvisno od njegove oblike preverili ali takoj posega v interese tega posameznika, in tako očitno spreminja njegov pravni položaj.

66 Iz točk od 47 do 63 zgoraj pa izhaja, da izpodbijana odločba neposredno zadeva pravni položaj tožeče stranke.

67 Poleg tega in podredno je treba izpostaviti, kot tožeča stranka upravičeno poudarja, da so neposredni stiki med njo in Komisijo obstajali na primer v fazi priprave na dodelitev pomoči oziroma z naslovitvijo dopisa z dne 26. septembra 2001 neposredno na tožečo stranko (glej točko 10 zgoraj). Glede tega Sodišče prve stopnje poudarja, da so se ti neposredni stiki po sprejetju izpodbijane odločbe nadaljevali, kar izhaja iz dveh dopisov Komisije, ki sta bila neposredno naslovljena na tožečo stranko in vložena v spis (glej točko 18 zgoraj). V prvem dopisu z dne 4. avgusta 2003, Komisija od tožeče stranke zahteva, da ji plača znesek približno 39 milijonov evrov skupaj z zamudnimi obrestmi za vračilo zneskov, plačanih iz naslova predplačila v okviru zadevnega projekta. Podobno je Komisija v drugem dopisu z dne 24. oktobra 2003 tožeči stranki sporočila, da je pobotala različne terjatve in dolgove Komisije v zvezi s projekti, ki zadevajo tožečo stranko, med katerimi je tretji sklop izgradnje jezu na reki Gibbesi. V teh okoliščinah formalističnega pristopa Komisije ni mogoče sprejeti.

68 Ker sta obe merili, navedeni v točki 46 zgoraj izpolnjeni je treba ugovor nedopustnosti zavrniti.

2. *Temelj*

69 Tožeča stranka v utemeljitev svoje tožbe navaja dva tožbena razloga. Prvi tožbeni razlog se nanaša na kršitev člena 24 Uredbe št. 4253/88 drugi pa na očitno napako presoje pri uporabi te odločbe.

Prvi tožbeni razlog, ki se nanaša na kršitev člena 24 Uredbe št. 4253/88

70 Tožeča stranka v utemeljitev prvega tožbenega razloga navaja tri trditve. Najprej, besedilo člena 24 Uredbe št. 4253/88 naj ne bi predvidevalo primera ukinitve pomoči. Nadalje naj, nedelovanje in neuporabnost objekta ne bi upravičevala ukinitve zadevne pomoči glede na člen 24 Uredbe št. 4253/88 in odločbo o dodelitvi pomoči. Nazadnje naj bi bili, glede na člen 24 Uredbe št. 4253/88, pogoji za ohranitev zadevne pomoči izpolnjeni.

Prva trditev v utemeljitev prvega tožbenega razloga

— Trditve strank

71 Tožeča stranka opozarja, da je Komisija z izpodbijano odločbo v celoti ukinila pomoč. Vendar pa naj bi bila ukinitev pomoči Skupnosti predvidena le v naslovu člena 24 Uredbe št. 4253/88, in ne v samem besedilu istega člena. Kot naj bi priznala sama Komisija člen 24(2) predvideva le zmanjšanje ali začasno ustavitev pomoči in to pod določenimi pogoji. Samo člen 2 odločbe o dodelitvi pomoči naj bi predvideval ukinitev zadevne pomoči, vendar v primerih, ki jih izpodbijana odločba izrecno ne omenja. V teh okoliščinah naj bi bila izpodbijana odločba, kolikor naj bi temeljila na široki razlagi samo člena 24 Uredbe št. 4253/88, čeprav naj bi ukinitev pomoči, ki ima značaj sankcije, nasprotno, kazala na ozko razlago te določbe, brez pravne podlage.

72 Komisija odvrača, da je treba, v primeru neskladja med besedilom določbe in njenim naslovom, oba razlagati tako, da imajo izrazi uporaben učinek. Poleg tega naj bi sistematična razlaga člena 24, in zlasti njegovega odstavka 1, dopuščala sklepanje, da je možno pomoč v celoti ukiniti, tako da naj sklicevanje na člen 2 odločbe o dodelitvi pomoči ne bi bilo potrebno. Poleg tega, če bi se Komisiji priznalo le pooblastilo za zmanjšanje zneska pomoči v sorazmerju s storjenimi nepravilnostmi, bi to spodbudilo goljufije saj bi se morali povrniti le neupravičeno pridobljeni zneski.

— Presoja Sodišča prve stopnje

73 Okoliščine v katerih se lahko ukine pomoč ne določajo postopkovni, temveč materialno pravni predpisi (sodba Sodišča prve stopnje z dne 28. januarja 2004 v zadevi Euroagri proti Komisiji, T-180/01, Recueil, str. II-369, točki 36 in 37). Te vidike torej načeloma urejajo predpisi, ki veljajo v času dodelitve pomoči. Kot je Sodišče prve stopnje opozorilo v isti sodbi, ima ukinitev pomoči Skupnosti zaradi nepravilnosti, ki se očitajo prejemniku, naravo sankcije, kadar ni omejena na povračilo neupravičeno izplačanih zneskov, zaradi teh nepravilnosti. Tako torej ni dopustna, razen če utemeljena glede na predpise, veljavne v času dodelitve pomoči in predpise, ki so veljali v času sprejema odločbe o ukinitvi.

74 V teh okoliščinah, so upoštevne določbe glede ukinitve pomoči določbe Uredbe št. 1787/84, ki je veljala v času sprejema odločbe o dodelitvi pomoči, in Uredbe št. 4253/88, kot je veljala v času sprejetja izpodbijane odločbe, to je kot je bila spremenjena z Uredbo št. 2082/93.

75 Člen 32(1) Uredbe št 1787/84 je predvideval zmanjšanje ali ukinitev pomoči. Člen 24 Uredbe št. 4253/88, kot je bila spremenjena z Uredbo št. 2082/93 v svojem naslovu predvideva ukinitev pomoči posredno pa v svojem odstavku 1, ki navaja neupravičenost dela ali celotne finančne pomoči.

76 Kar zadeva besedilo odstavka 2 navedenega člena 24, ki izrecno ne določa ukinitve pomoči je dovolj podariti, da ustaljena sodna praksa (sodbe Sodišča prve stopnje z dne 12. oktobra 1999 v zadevi Conserve Italia proti Komisiji, T-216/96, Recueil, str. II-3139, točka 92; z dne 14. junija 2001 v zadevi Hortiplant proti Komisiji, T-143/99, Recueil, str. II-1665, točka 40; z dne 26. septembra 2002 v zadevi Sgaravatti Mediterranea proti Komisiji, T-199/99, Recueil, str. II-3731, točki 130 in 131, in z dne 11. marca 2003 v zadevi Conserve Italia proti Komisiji, T-186/00, Recueil, str. II-719, točki 74 in 78) Komisiji daje možnost, da ukine pomoč na podlagi člena 24(2) Uredbe št. 4253/88.

77 V teh okoliščinah prva trditev v utemeljitev prvega tožbenega razloga ni utemeljena in se torej zavrne.

Druga trditev v utemeljitev prvega tožbenega razloga

— Trditve strank

78 Po mnenju tožeče stranke, zahteva Komisije, ki se nanaša na popolno delovanje in uporabnost objekta ni niti v odločbi o dodelitvi pomoči niti v členu 24 Uredbe

št. 4253/88. Komisija naj bi jo izrazila šele ob predložitvi zahtevka za dokončno plačilo. To prepozno zahtevo bi bilo treba na tej podlagi šteti za brez pravne podlage, kolikor se je tožeča stranka 17. januarja 2000 zavezala v kratkem času zagotoviti funkcionalnost objekta, sofinanciranega s strani ESRR.

79 Komisija najprej odvrača, da tožeča stranka ne prereka okoliščine, da jez ni niti deloval niti ga ni bilo mogoče izrabljati na dan sprejema izpodbijane odločbe. Nadalje v bistvu opozarja, da je merilo funkcionalnosti financiranih objektov vedno bilo in ostaja bistveno v okviru ureditve strukturnih skladov, zlasti zaradi razlogov povezanih z učinkovitostjo politike ekonomske in socialne kohezije, določene v pogodbi, katere programiranje naj bi bil glavni element. Dobro finančno poslovodenje strukturnih skladov naj bi poleg tega Komisiji in državam članicam nalagalo, da zagotavljajo spoštovanje vzpostavljenega programiranja in da lahko ukinejo prispevke za nedelujoče projekte.

— Presoja Sodišča prve stopnje

80 Kot je na obravnavi opozorila Komisija je treba odločbo o dodelitvi pomoči razlagati v zvezi z zahtevkom za ustrezno pomoč (glej po analogiji sodbo Sodišča prve stopnje z dne 14. julija 1997 v zadevi Interhotel proti Komisiji, T-81/95, Recueil, str. II-1265, točka 42). Iz spisa, zlasti iz zahtevka za pomoč, ki ga je vložila Italijanska republika in na katerega se nanaša točka 3 zgoraj, pa izhaja, da je omenjeni zahtevek, na podlagi katerega je bila sprejeta odločba o dodelitvi pomoči, navajal da bi moral s tretjim sklopom del izgradnje jezu na reki Gibbesi objekt začeti delovati.

81 Poleg tega, kot Komisija pravilno opozarja v svojih pisanjih, člen 18(1) Uredbe št. 1787/84, na podlagi katerega je bila sprejeta odločba o dodelitvi pomoči, določa da se „financiranje naložb v infrastrukture nanaša […] na infrastrukture, ki prispevajo k razvoju regije ali območja, v katerem se nahajajo“.

82 Glede tega je treba najprej opozoriti, da zato mora, da bi se zagotovilo dobro delovanje sistema strukturnih skladov Skupnosti in njihovo dobro finančno poslovodenje, izvedba vsakršnega projekta, ki se ga sofinancira v tem okviru, težiti k funkcionalnosti omenjenega projekta, ker je ta zahteva podlaga za odločbo, ki dodeli skupnostno financiranje.

83 Gotovo pa je, da na dan sprejema izpodbijane odločbe jez ni niti deloval niti ga ni bilo moč uporabljati. V teh okoliščinah bi bilo z zgoraj navedeno določbo očitno nezdružljivo, da se zadevnemu prejemniku pomoči dovoli obdržati skupnostno financiranje, dodeljeno za izvedbo objekta, četudi ravno omenjeni objekt ni uporaben. Tak pristop med drugim ne bi bil združljiv s ciljem dobrega poslovodenja strukturnih skladov Skupnosti.

84 V teh okoliščinah druga trditev v utemeljitev prvega tožbenega razloga ni utemeljena in se torej zavrne.

Tretja trditev v utemeljitev prvega tožbenega razloga

— Trditve strank

85 Po mnenju tožeče stranke naj bi bili glede na člen 24 Uredbe št. 4253/88 pogoji za ohranitev zadevne pomoči izpolnjeni, kolikor narava objekta in pogoji za izvedbo projekta niso bili prizadeti in kolikor je bila poleg tega sprememba namembnosti objekta predmet zahteve za odobritev, naslovljene na Komisijo.

86 Tožeča stranka meni, da sprememba namembnosti in cilja objekta, v skladu s členom 24(1) Uredbe št. 4253/88, ni taka okoliščina, ki bi zmanjšala ali začasno ustavila finančno pomoč, čeprav je Komisija navedeno spremembo upoštevala v izpodbijani odločbi.

87 Tožeča stranka nadalje poudarja, da je sama priloga k odločbi o dodelitvi pomoči podala opis objekta, a ni navedla njegove namembnosti.

88 Po mnenju tožeče stranke pa naj dejstvo, da bi bila voda, ki jo zadržuje objekt, v bodoče v celoti namenjena namakanju in nič več tudi hlajenju industrijskih obratov, ne bi moglo spremeniti narave zadevnega objekta, ki je v tem, da v splošnem interesu zadrži vodo. Glede tega tožeča stranka, ne da bi ji Komisija ugovarjala, omenja, da je bilo vedno predvideno, da bi bila voda, ki naj bi jo zadrževal zadevni jez, namenjena namakanju nekaj 1000 hektarov zemljišč. Neodprtje industrijske cone, ki je bilo v Licati predvideno od leta 1986 je tisto, ki naj bi povzročilo, da je postalo namakanje glavni cilj. To dejansko stanje je bilo sporočeno

Komisiji, pri čemer je bilo torej pojasnjeno, da naj bi objekt ohranil svojo socialno ekonomsko vlogo v okviru regionalnega razvoja. Glede tega naj bi bilo treba upoštevati, da lahko jez, ki se nahaja v regiji, ki trpi resno pomanjkanje vode za zasebno, kmetijsko in industrijsko rabo, na račun kakovosti svoje vode, zadovolji številne potrebe, vključno s potrebo po pitni vodi in se umesti v celostni in širši program pomoči, na vodnem področju, sofinanciranem s strani ESRR. Tožeča stranka dodaja, da je bila glede uporabe vode in izrabe zadevnega jezu naročena posebna študija.

89 Na enak način tožeča stranka meni, da naj sprememba namembnosti objekta ne bi mogla vplivati na pogoje za izvedbo projekta, saj slednji zadevajo delovanje objekta in ne njegove namembnosti.

90 Po mnenju tožeče stranke je pri izpodbijani odločbi poleg tega podana napaka, ker ne upošteva dejstva, da so italijanski organi Komisiji posredovali dokumente v utemeljitev zadevne spremembe namembnosti objekta.

91 Komisija opozarja, da se člen 24 Uredbe št. 4253/88 lahko uporabi na podlagi nepravilnosti, zlasti v primeru pomembne spremembe, ki vpliva na izvajanje zadevnega ukrepa.

92 Nadalje navaja, da je ugotovila obstoj nepravilnosti, ki je v bistveni spremembi cilja in namembnosti objekta glede na to kar je bilo določeno v odločbi o dodelitvi pomoči, ne da bi bila zahtevana predhodna odobritev.

93 Komisija nadalje opozarja, da je bila odločba o dodelitvi pomoči sprejeta na podlagi Uredbe št. 1787/84. Določbe člena 22(3) te uredbe, ki določajo opis objekta, sofinanciranega s strani skladov Skupnosti, bi bile odveč, če bi se štelo, da naj bi bil tak opis zgolj okviren. Enako naj bi veljalo za določbe člena 28(1)(b) iste uredbe, v skladu s katerimi zahtevek za končno plačilo obsega zlasti izjavo, da je naložba v skladu s prvotnim projektom.

94 Iz zahtevka za pomoč ESRR, ki so ga italijanski organi v smislu člena 22(3) Uredbe št. 1787/84 vložili pri Komisiji, pa naj bi izhajalo da naj bi bil opis jezu in njegove predvidene uporabe sestavni del zahtevka. Komisija dodaja, da je bila pomoč dodeljena zlasti ob upoštevanju trajanja, tehničnih značilnosti in namembnosti objekta, podanih v zahtevku. V tem pogledu je bilo namakanje nekaj 1000 hektarov kmetijskih zemljišč, po mnenju Komisije predvideno kot dodatek.

95 V teh okoliščinah naj bi bila sprememba projekta, potem ko je bilo plačilo enkrat prejeto, za drugačno uporabo kot je bila predvidena, nezdružljiva s pojmom skladnega in konvergenčnega regionalnega razvoja, ki je podlaga za pojem programiranja. Zadevna pomoč naj bi bila dodeljena na podlagi predpostavke, v skladu s katero naj bi se zajezena voda prvotno namenjena za oskrbo industrijske cone, ki jo je treba zgraditi, z vodo.

96 Iz tega bi sledilo, da sprememba namembnosti zajezene vode utemeljuje ukinitev pomoči v smislu člena 24 Uredbe št. 4253/88.

97 Poleg tega Komisija odvrača, da trditev tožeče stranke (glej točko 90 zgoraj), v skladu s katero naj Komisija v izpodbijani odločbi ne bi upoštevala dejstva, da so italijanski organi Komisiji sporočili zadevno spremembo namembnosti objekta, ni utemeljena. Dejansko naj Komisija ne bi nikoli odobrila spremembe namembnosti objekta, ki je bila poleg tega posredovana veliko prepozno, in sicer 29. marca 2001. Za nameček naj tožeča stranka tudi ne bi zahtevala odobritve navedene spremembe. Komisija navaja, da posredovanje take informacije glede spremembe namembnosti objekta ni enako zahtevi odobritev. Nasprotno, informacija, ki ji jo je sporočila 29. marca 2001 naj bi jo spodbudila, da je septembra 2001 uvedla postopek za ukinitev pomoči. Potrditev tega podatka s strani tožeče stranke, 29. novembra 2001, naj bi 11. decembra 2002 pripeljala do sprejema izpodbijane odločbe.

98 Poleg tega naj bi trditev tožeče stranke temeljila na napačni razlagi člena 24 Uredbe št. 4253/88, v skladu s katero naj Komisija ne bi smela niti zmanjšati niti ukiniti pomoči, samo zato, ker nacionalni organi niso zahtevali odobritve. Vendar bi bili finančni interesi Skupnosti ogroženi, če Komisija ne bi mogla zmanjšati oziroma ukiniti pomoči, samo zato, ker je bila o spremembi projekta obveščena. Po taki razlagi bi bila sama odobritev spremembe neuporabna.

— Presoja Sodišča prve stopnje

99 Najprej je treba opozoriti, kot je pravilno opozorila Komisija, da je namembnost zadevnega objekta podan v zahtevku za pomoč ESRR, ki ga je vložila s strani Italijanske republike.

100 Poleg tega ima Komisija prav, ko meni, da ne zadostuje, da je obveščena o spremembah namembnosti objekta, katerega gradnjo sofinancira ESRR, ampak da mora te spremembe tudi odobriti. Sodišče prve stopnje je dejansko že odločilo, da Komisija v primeru nepravilnosti lahko ukine pomoč, zlasti če bistvena sprememba projekta vpliva na njihovo naravo ali pogoje njihove izvedbe, pri čemer ni bila zahtevana predhodna odobritev Komisije (sodba z dne 12. oktobra 1999 v zadevi Conserve Italia proti Komisiji, navedena zgoraj, točka 92).

101 Iz spisa pa izhaja, da je tožeča stranka zadovoljila s tem, da je Komisijo prepozno obvestila o spremembi namembnosti vode, zajezene z zadevnim jezom. To obvestilo pa očitno ni zahteva za odobritev.

102 Ker je treba tako kot je bilo opozorjeno v točki 81 zgoraj odločbo o dodelitvi pomoči in zahtevek za ustrezno financiranje obravnavati skupaj, kot je določeno v točki 81 zgoraj, po eni strani in ker je bila po drugi strani namembnost objekta bistveno spremenjena brez predhodne odobritve Komisije, saj glavni cilj oskrbe cone Licata z vodo ni bil dosežen, je treba odločiti, da je ukinitev pomoči glede na člen 24 Uredbe št. 4253/88 upravičena.

103 V teh okoliščinah tretja trditev v utemeljitev prvega tožbenega razloga ni utemeljena in se torej zavrne, kar pomeni, da se prvi tožbeni razlog zavrne v celoti.

Drugi tožbeni razlog, ki se nanaša na očitno napačno presojo pri uporabi člena 24 Uredbe št. 4253/88

Trditve strank

104 Tožeča stranka poudarja, da je presoja, ki je odločilna za Komisijo, v skladu s katero naj dela ne bi bila končana in naj dan, ko naj bi jez deloval in bil uporaben, ne bi bil določljiv, napačna.

105 Nasprotno zatrjuje, da iz dokumentacije predložene Komisiji in zlasti iz potrdila o zaključku del izhaja, da so bila dela končana 4. novembra 1992 s tem, da je bil jez v celoti zgrajen. Dodaja, da naj bi bilo to dejstvo priznano v 6. uvodni izjavi izpodbijane odločbe.

106 Tožeča stranka nadalje navaja, da so zadnja dela, katera izpodbijanja odločba navaja kot nedokončana, v celoti stranskega pomena. Zaradi slednjih dejanska izgradnja jezu ne bi mogla biti izključena. Potrdilo o zaključku del naj bi samo potrjevalo te trditve.

107 Poleg tega tožeča stranka poudarja, da omenjeno potrdilo, v nasprotju z navedbami iz uvodne izjave 6 izpodbijane odločbe, ne omenja nedokončanih „začasnih zbiralnikov“.

108 Tožeča stranka dodaja, da je Servizio nazionale dighe (italijanska služba za jezove), po zaključku del, zahtevala le, da bi se dela, ki obsegajo oblaganje s ploščami, izvedla levem pobočju jezu.

109 Tožeča stranka iz tega zaključuje, da so bila dela, ki se nanašajo na izgradnjo jezu na reki Gibbesi, končana novembra 1992 in da so bila zgoraj navedena dela, ki jih je zahtevala Servizio nazionale dighe glede na primarno funkcijo jezu obrobna, ki ostaja predvsem zadržanje vode. Omenjena služba naj bi poleg tega vedno, na podlagi polletnih delovanja objektov in naprav, ki je potrjeno z ustreznimi, za ta namen predvidenimi potrdili o učinkovitosti, menila, da je bil jez končan.

110 Komisija prereka, da so bila dela zaključena leta 1992 in da so bila dela, ki jih je treba izvesti za delovanje jezu postranskega pomena.

111 V podporo svoji trditvi Komisija navaja nanjo naslovljen dopis italijanskih organov, z dne 23. maja 2000, kateremu je priloženo potrdilo o zaključku del, iz katerega je razvidno, da začasni zbiralniki niso bili zgrajeni in da vodovod ni bil dokončan. Komisija dodaja, da je z dopisom z dne 19. decembra 2000, od italijanskih organov zahtevala dodatne podatke, zlasti glede zaključka in dejanskega ali domnevnega datuma začetka delovanja jezu. Z dopisom z dne 21. februarja 2001 naj bi tožeča stranka posredovala časovni razpored, v skladu s katerim naj bi bila dela zaključena pred 2. februarjem 2003.

112 Komisija dodaja da zadevna dela ne vključuje le gradnje glavnega dela jezu, ampak tudi preusmeritev toka reke Gibbesi, iztočni kanal, vodovod, kot tudi druge objekte. Poleg tega so italijanski organi v svojem zahtevku za pomoč obelodanili

namembnost projekta, in sicer prispevek k industrijskem razvoju zadevne regije. Iz tega naj bi izhajalo, da bi moral biti za dosego predvidenih ciljev objekt končan v vseh elementih in delovati. V teh okoliščinah naj bi bilo razlikovanje med glavnim in postranskimi deli, ki ga navaja tožeča stranka, nesmiselno.

113 V teh okoliščinah naj bi Komisija lahko samo ugotovila, da dela, zaradi katerih je bila dodeljena zadevna pomoči, na dan sprejetja izpodbijane odločbe, niso bila zaključena.

Presoja Sodišča prve stopnje

114 Najprej je treba opozoriti, da 6. uvodna izjava izpodbijane odločbe navaja le, da so bila dela glavnega dela jezu končana ne pa jez v celoti.

115 Poleg tega iz spisa, in zlasti iz potrdila o zaključku del, priloženega dopisu z dne 23. maja 2000, ki so ga italijanski organi naslovili na Komisijo, izhaja, da je Komisija pravilno poudarila, da začasni zbiralniki še niso bili zgrajeni in da vodovod še ni bil dokončan, čeprav so bila ta dela sestavni del zadevnega projekta.

116 V teh okoliščinah je treba skleniti, da dela, ki so predmet zadevne pomoči ESRR ob sprejemu izpodbijane odločbe niso bila zaključena.

117 Zaradi tega drugi tožbeni razlog ni utemeljen in se torej zavrne.

118 Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega se tožba zavrne.

Stroški

119 V skladu s členom 87(2) Poslovnika Sodišča prve stopnje se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Vendar prvi odstavek tretjega odstavka istega člena določa, da lahko Sodišče prve stopnje stroške razdeli, kadar stranki deloma uspeta. Druga alinea tretjega odstavka navedenega člena določa, da lahko Sodišče prve stopnje stranki, čeprav je uspela, naloži plačilo stroškov, za katere meni, da jih je ta stranka brez razloga ali iz nagajivosti povzročila nasprotni stranki.

120 V tej zadevi Komisija ni uspela z ugovorom nedopustnosti. Poleg tega je del stroškov, ki jih je tožeča stranka priglasila za vložitev svoje tožbe, nastal zaradi izpopolnjenega besedila izpodbijane odločbe (glej točko 21 zgoraj). Sodišče prve stopnje torej meni, da je pravično odločiti, da Komisija nosi polovico svojih stroškov. Zato je treba odločiti, da tožeča stranka nosi svoje stroške in polovico stroškov Komisije.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (prvi razširjeni senat),

razsodilo:

1. Ugovor nedopustnosti se zavrne.

2. Tožba se kot neutemeljena zavrne.

3. Tožeča stranka nosi svoje stroške in polovico stroškov, ki jih je priglasila Komisija. Komisija nosi polovico svojih stroškov.

Vesterdorf Cooke García-Valdecasas

Labucka Trstenjak

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 18. oktobra 2005.

Sodni tajnik Predsednik

E. Coulon B. Vesterdorf